

DEVLET ÜNİVERSİTELERİNDE LOJİSTİK EĞİTİMİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA¹

Geliş Tarihi: 28.09.2020

Dr. Öğr. Üyesi Buket ÖZOĞLU²

Kabul Tarihi: 02.12.2020

Arş. Gör. Gül SENİR³

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Doç. Dr. Arzum BÜYÜKKEKLİK⁴

Özet

Artan lojistik elemanı ihtiyacını karşılamak amacıyla Türkiye’de üniversitelerdeki lojistik eğitimi veren bölümlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Uzman elemanların yetiştirilmesi sürecinde lojistik sektörünün ihtiyaçları, yetiştirilen elemanların niteliği ve eğitimin kalitesi ile ilgili sektör temsilcileri ve eğitimcilerden sıklıkla görüşler alınmaktadır. Bu araştırmanın amacı, lisans düzeyinde lojistik alanında eğitim gören öğrencilerin lojistik eğitimiyle ilgili düşünceleri ve beklentilerini belirlemektir. Çalışmada Türkiye’deki devlet üniversitelerinin lojistik bölümlerinde lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerden anket yöntemi ile veri toplanmıştır. Öğrencilerin düşünceleri ve beklentileri ile sosyo-demografik özellikleri açısından farklılık olup olmadığı test edilmiştir. Yapılan fark analizleri sonucunda öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri açısından lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri açısından istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunurken, lojistik bölümünü tercih etmeye yönelik beklentileri açısından istatistiki olarak anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Öğrencilerin staj durumları arasında lojistik bölümünü tercih etmeye yönelik beklentileri ve lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri açısından istatistiki olarak anlamlı bir fark görülmüştür. Sonuçların lojistik lisans eğitimi ders planlarının belirlenmesinde fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Lojistik Eğitimi, Lojistik Eğitiminden Beklentiler ve Lojistik Sektörüyle İlgili Düşünceler.

JEL Kodları: P36, I21, I23.

A RESEARCH ON LOGISTICS EDUCATION IN STATE UNIVERSITIES

Abstract

Logistics elements in Turkey to meet the needs of growing number of departments of universities offering education in logistics is increasing day by day. In the process of training expert staff for the sector, opinions are often received from sector representatives and trainers regarding the needs of the logistics sector, the quality of the staff trained for the sector, and the quality of education. The aim of this study is to determine the thoughts and expectations of the students studying in the field of logistics at the undergraduate level regarding logistics education. The study data with face to face interviews from students studying at undergraduate level in the logistics department of state universities in Turkey were collected. Whether there is a difference in terms of students' opinions and expectations and their socio-demographic characteristics was tested. As a result of the analysis, it was observed that there was a statistically significant difference between the socio-demographic characteristics of the students in terms of their opinions about the logistics sector, while there was no

¹ Bu çalışma 7. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi’nde sunulan “Lojistik Eğitiminde Öğrencilerin Beklentileri ve Kariyer Planları” adlı bildiriye geliştirilerek oluşturulmuştur.

² Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİBF, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi Bölümü, buketozoglu@ohu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1868-4554

³ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİBF, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi Bölümü, gul.senir@ohu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5454-2321

⁴ Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİBF, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi Bölümü, abuyukkeklilik@ohu.edu.tr,
ORCID: 0000-0002-0077-8686

statistically significant difference between their expectations to choose the logistics department. It was observed that there was a statistically significant difference in terms of students' expectations for choosing the logistics department in terms of their internship status and their opinions about the logistics sector. It is thought that the results obtained will benefit the planners in the process of creating and revising the undergraduate logistics education lesson plans.

Key Words: Logistics Education, Expectations from Logistics Education and Students' Ideas about Logistics.

JEL Codes: P36, I21, I23.

1.GİRİŞ

Küreselleşmenin artması, elektronik ticaret faaliyetlerinin yaygınlaşması, işletmelerin rekabet güçlerini artırmak için üretim faktörlerini avantajlı bölgelerden sağlama eğilimi 1970'li yıllardan sonra lojistik sektörünün önemini artırmıştır. Lojistik faaliyetler, 2006 yılında Dünya Rekabet Edebilirlik Sıralamasında Uluslararası Yönetim Geliştirme Enstitüsü tarafından en önemli rekabet faktörlerinden biri olarak kabul edilmiştir (Chun ve Wu, 2007, s. 504).

Ülkelerin gelişmişlik seviyelerine göre lojistik sektöründeki yıllık büyüme oranları değişiklik göstermektedir. Gelişmiş ülkelerde lojistik sektöründeki yıllık büyüme oranları %5-12 seviyelerinde iken, gelişmekte olan ülkelerde %15-25 seviyelerine yükselmekte; lojistik büyüklük ise gelişmiş ülkelerde GSYH'nin yaklaşık %10-12'si iken, gelişmekte olan ülkelerde %2-5 seviyelerindedir (Terzi ve Bölükbaş, 2016, s. 208). 2019 Dünya Ticaret İstatistiklerine göre Dünya Ticaret Örgütü (WTO) üyeleri 19,1 trilyon dolarlık mal ihracatı ve 5,7 trilyon dolarlık ticari hizmet ihracatı gerçekleştirmiştir. Lojistik sektörünün pazar büyüklüğünün küresel düzeyde 2019 yılında 5 milyar doları aşmasından hareketle ve 2018-2026 yılları arasında yıllık büyümenin %7,4 olacağı tahmininden hareketle, lojistik pazar büyüklüğünün 2026 yılında yaklaşık 16 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir (<http://www.tasimadunyasi.com>, Erişim Tarihi, 01.07.2020). Dünya lojistik pazarında öne çıkan coğrafi bölgeler Asya-Pasifik, Latin Amerika, Doğu Avrupa ve Afrika-Orta Doğu bölgeleri; öne çıkan ülkeler ise ABD, İngiltere, Singapur, Japonya, Hollanda, Almanya, İsveç, Fransa, Dubai ve Hong Kong olarak sıralanabilir (Işıkhan, 2011, s. 81).

Türkiye'de ise lojistik sektörü 1980'li yıllardan itibaren ulaştırma alanında yapılan yatırımlarla gelişme göstermeye başlamış, özellikle 1990'lı yıllarda büyük bir ivme kazanmış, 2000'li yılların başından itibaren de uluslararası şirketlerle yapılan iş birlikleri sonucunda yurtdışında açılan hizmet noktalarıyla sunulan hizmetlerin kalitesini günden güne artıran dinamik bir sektör olmuştur (Babacan, 2003, s. 10). Lojistik sektörü Türkiye'de 2010 yılından sonra %12 civarında büyüme kaydetmiştir. Lojistik sektörü, Türkiye'nin mevcut potansiyelini harekete geçirebilecek ve 2023 yılındaki 500 milyar dolar ihracat hedefinin gerçekleştirilmesini sağlayacak önemli sektörlerden biri olarak görülmektedir. Tüm bunlara rağmen, Avrupa ile karşılaştırıldığında Türkiye'de lojistik sektörünün hala gelişime ve büyümeye açık olduğu söylenebilir.

Dünya Bankası tarafından yayınlanan 160 ülkenin lojistik performanslarının değerlendirildiği Lojistik Performans İndeksi (LPI) 2018'de Türkiye 3.15 puanla 47. sırada yer almıştır. LPI 2016 sonucuna göre LPI puanı ve sıralaması açısından gerileme kaydeden Türkiye'nin LPI'ni oluşturan altı kriter açısından da iyileşme sağlayamadığı görülmektedir. 2016 yılında 34. sırada iken 2018 yılında 47. sıraya gerileyen Türkiye'nin 2016'da gerisinde yer alan Portekiz, Tayland, Şili, Slovenya, Estonya, Panama, Vietnam, İzlanda, Yunanistan,

Umman, Hindistan gibi ülkelerin 2018 yılında Türkiye'nin önüne geçmiş oldukları görülmektedir (<http://www.tasimadunyasi.com>, Erişim Tarihi, 01.07.2020). Türkiye'nin lojistik performansını geliştirmesi ve LPI'de üst sıralara yükselebilmesi için teknolojik altyapısını iyileştirmesi, yenilikçi bir üretim ve dış ticaret politikası izlemesi ve dünya pazarlarındaki payını artırması gerekmektedir (Erkan, 2014, s. 64). Bununla birlikte, özellikle yatırımların ve yasaların planlandığı kamu kurumlarının lojistik sektör temsilcileri ile işbirliğine giderek sektörle ilgili yasaları değerlendirmeleri, standartları geliştirerek denetimleri artırmaları ve ihtiyaçları belirleyerek yatırımları planlamaları faydalı olacaktır (Gümüş, 2013, s. 307).

Diğer yandan sektörle ilgili belirlenen hedeflere ulaşabilmek ve sektörün değişen taleplerini karşılamak için lojistik alanında nitelikli bilgi birikimine ve sosyal becerilere sahip lojistik profesyonellerinin yetiştirilmesi gerekmektedir (Tong, 2011, s. 310). Lojistik eğitimi para ve onunla ilgili finansal ve sözleşmeye bağlı unsurları, ekipman ve teknoloji ile ilgili özellikleri ve organizasyonel anlamda planlama yöntemlerini içeren bir eğitim olarak tanımlanabilir (Naim vd., 2000, s. 72). Ekonomik iklim, küreselleşme ve sürdürülebilirlik gibi pek çok gelişmeyle birlikte lojistik eğitim ihtiyaçları hakkındaki düşünceler de ulaşımdan lojistiğe ve tedarik zinciri yönetimine doğru evrilmiştir.

Günümüzde işletmelerin lojistik faaliyetlerini etkin bir şekilde planlayabilmeleri ve 21. yüzyıl yetkin lojistikçilerinin yetiştirilmesi amacıyla eğitimciler ile sektör temsilcilerinin kapsamlı lojistik eğitimi verilmesi için iş birliği yapması (Daud, 2012, s. 338), lojistik organizasyonunun performansını ve üretkenliğini bir bütün olarak etkileyecek eğitilmiş ve uzman iş gücünün sisteme dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle sektörün, üniversitelerden lojistik konusunda uzmanlaşmış bireyleri yetiştirmesi için talepleri gün geçtikçe artmaktadır. Bu doğrultuda üniversitelerde lojistik bölümünde eğitim gören öğrencilerin eğitimden ve sektörden beklentilerinin bilinmesi lojistik eğitiminin planlanması açısından büyük önem taşımaktadır (Akandere, 2016, s. 134). Öğrenciler geleceğin yönetici adayları ve çeşitli mesleklerin uygulayıcıları olarak düşünüldüğünde beklentilerini ve hedeflerini karşılayabilen bir eğitim sürecinden geçerek mezun olmaları, aynı zamanda toplumun beklentilerinin de karşılanmasına yardımcı olmaktadır (Şahin vd., 201, s. 433). Ayrıca eğitilmiş ve nitelikli iş gücünü yetiştirebilecek şekilde eğitim sisteminin planlanmasının hem ekonomik gelişmeye hem de kültürel ve sosyal gelişmelere çok önemli katkılarda bulunduğu bilinmektedir (Katlandur, 2007, s. 56).

Bu çalışmanın amacı Türkiye'deki devlet üniversitelerinin lojistik bölümlerinde lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin, lojistik eğitimiyle ilgili beklentilerini ve lojistik sektörü ile ilgili düşüncelerini belirlemektir. Çalışmada öğrencilerin lojistik eğitimiyle ilgili beklentilerinin ve lojistik sektörüyle ilgili düşüncelerinin sosyo-demografik özellikleri açısından ve öğrencilerin staj durumları açısından farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılacaktır. Beş bölümden oluşan çalışmanın giriş kısmından sonraki ikinci bölümünde, lojistik eğitimi ile ilgili literatür incelemesine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde araştırma metodolojisi anlatılmış, dördüncü bölümde elde edilen bulgular açıklanmış, beşinci bölümde sonuç ve öneriler ile çalışma tamamlanmıştır.

2.LİTERATÜR TARAMASI

Öğrencilerin üniversite eğitimi ve yaşantısından beklentilerinin incelendiği farklı eğitim alanları ve farklı meslek gruplarını kapsayan çalışmalar uzun yıllardır yapılmaktadır. Bu çalışmaların bazıları öğrencilerin genel olarak üniversite eğitimi ile ilgili görüş ve beklentilerini yansıtırken (Şahin vd., 2011; Naralan ve Kaleli, 2012; Korukoğlu, 2003), bazıları ise eğitim alanı ile ilgili görüş ve beklentilerini yansıtmaktadır. Literatürde

öğrencilerin aldıkları eğitim alanı ile ilgili görüş ve beklentilerine odaklanan çalışmalar özellikle turizm, muhasebe, hemşirelik, gastronomi ve lojistik gibi uygulamalı eğitim alanlarında daha yoğundur. Örneğin turizm alanında eğitim alan üniversite öğrencileriyle ilgili Aymankuy ve Aymankuy (2013) öğrencilerin sektördeki istihdamla ilgili görüşleri ve sektördeki kariyer beklentilerini; Üzümcü vd., (2015) öğrencilerin turizm eğitimi alma nedenleriyle, mesleğin geleceğine ilişkin bakış açılarını, Richardson (2008) Avustralya'da turizm lisans öğrencilerinin sektördeki kariyer planlarına yönelik tutum ve algılarını incelemiştir. Turizm alanında yapılan bir diğer çalışmada ise Cecil vd., (2010) öğrencilerin aldıkları akademik eğitim ve öğrenci hizmetleri hakkındaki algılarını ölçmüşlerdir. Gençtürk vd., (2008) ile Zeytinoğlu (2012) ise muhasebe-finans alanında okuyan öğrencilerin eğitim alanları ile ilgili beklentilerine; Nazik ve Arslan (2014) öğrencilerin hemşirelik eğitimine ve mesleğine yönelik beklentilerine; Akoğlu vd., (2017) gastronomi ve mutfak sanatları bölümü öğrencilerinin sektörde çalışmaya yönelik bakış açılarını belirlemeye yönelik araştırmalar yapmışlardır.

Türkiye'de ve dünyada lojistik eğitiminin önemli bir ihtiyaç olduğunun kabul edilmesiyle lojistik eğitimi akademik çevrelerde tartışılmaya başlanmış, yapılan araştırmalarla mevcut durumun tespiti, ele alınan sorunlar ve geliştirilen çözüm önerileri incelenmiştir. Türkiye'de lojistik eğitimi üzerine yapılan çalışmaların sayısında son yıllarda artış gözlenmektedir. Bu araştırmaların Türkiye'deki lojistik eğitiminin durum tespitine (Özoğlu ve Büyükkelik, 2013; Baki vd., 2004; Şahin ve Topal, 2018; Polat Dede vd., 2018), sektörün üniversitelerdeki lojistik eğitiminden beklentilerine (Hocaoğlu vd., 2016; İnce vd., 2016; Çekerol, 2020), lojistik öğrencilerinin eğitimden ve sektörden beklentilerine (Dündar vd., 2019; Yangınlar, 2019; Sayın ve Küçük, 2020); lojistik müfredat ve ders programlarının analiz edilmesiyle gelecek öngörüsünde bulunmaya (Sügün ve Kuleyin, 2018; Akkoca ve Hazır, 2013; Hocaoğlu vd., 2013; Çalışkan ve Öztürkoğlu, 2014; Emanet ve Kaynak, 2014; Bozyiğit 2016; Cecil vd. 2010) yoğunlaştığı söylenebilir.

Meslek yüksekokulları lojistik programlarında okuyan öğrencilerin programdan ve sektörden beklentilerinin belirlenmesine yönelik çalışmalardan Tunç vd., (2017), farklı üniversitelerin meslek yüksekokulları lojistik programlarında okuyan öğrencilerin kariyer beklentileri ve lojistik algılarını anket yöntemi ile araştırmış ve öğrencilerin alan derslerinden zevk aldıklarına, mezuniyet sonrasında özel bir eğitime ihtiyaç duymadıklarına, mezun olduktan sonra kolayca iş bulabilme beklentilerinin olduğuna yönelik bulgular elde etmiştir. Akandere (2016) Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Lojistik Programında eğitim alan öğrenciler üzerine yaptığı araştırmada öğrencilerin eğitime, işe ve sektöre yönelik tutumlarının olumlu olduğunu, öğrencilerin eğitime yönelik tutumlarının işe yönelik tutumlarını önemli ve olumlu yönde etkilediğini, ancak eğitime yönelik tutumlarının sektöre yönelik tutumlarını düşük düzeyde etkilediğini tespit etmiştir. Soy vd., (2012), Düzce Üniversitesi Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu Dış Ticaret ve Lojistik Programı öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada öğrencilerin okumuş oldukları programa ilişkin düşünceleri, bilgi düzeyleri ve geleceğe yönelik beklentileriyle programı tercih sıraları, yerleşme şekilleri gibi çeşitli faktörlerin başarı düzeylerini etkilemekte olduğu sonucuna ulaşmıştır. Keskin ve Çavuşoğlu (2012), Türkiye'de meslek yüksekokullarındaki lojistik eğitimin mevcut durumunu ve sorunlarını ortaya koymak, daha etkin eğitim verilmesi ve sektörün ihtiyacını karşılaması için yapılması gerekenler konusunda önerilerde bulunmak amacıyla yaptıkları araştırmada ülkemizdeki meslek yüksekokullarında verilen lojistik eğitiminin çağdaş lojistik sektörün ihtiyaçları karşılamada yeterli olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Altuğ (2013), lojistik ve tedarik zinciri yönetiminde ara elemanların tanımına yönelik tespitler ile

işletmelerin ara eleman ihtiyacını karşılamak üzere, uygulanabilir ve hızlı sonuç almaya odaklı olarak eğitim önerileri sunmuştur.

Lojistik programlarında lisans düzeyinde eğitim alan öğrencilerin programdan ve sektörden beklentilerinin belirlenmesine yönelik ise özellikle Türkçe literatürde yapılan çalışmaların sayısının azlığı dikkat çekmektedir. Tanyaş vd., (2018), lojistik ve denizcilik bölümlerde eğitim gören öğrencilerin almış oldukları dersleri, bölümlerindeki öğretim elemanlarını, okullarında hizmet veren diğer personeli ve bölümlerinden memnuniyetini değerlendirmiştir. Öğrencilerin eğitim hizmetini değerlendirmesinde, memnuniyetlerini öğretim elemanı ve ders faktörlerinin en fazla etkilediği tespit edilmiştir. Tong (2011), Almanya'daki lojistik yüksek öğrenime genel bir bakış sunmuş, literatür taramasının sonuçlarından hareketle mantıksal çerçeve analizi (LFA) kullanarak lojistik yüksek öğretim yönetimi için stratejik bir model geliştirmiştir. Buna göre, lojistik eğitimin yenilikçi tasarımı ve dinamik gelişimi, birbiriyle ilişkili beş aşamaya ayrılmıştır. Lojistik yükseköğrenim hedeflerinin başarılı bir şekilde yerine getirilmesinde ve işgücü talebinin karşılanmasında işgücü piyasası istekleri ve öğrenci geribildirimlerinin en önemli belirleyiciler olduğu belirlenmiştir. Yönetim seviyelerinde sosyal becerilerin, mesleki beceriler ve bilgi birikiminden daha fazla talep gördüğü tespit edilmiştir. Almanya'da güçlü bir odaklanma ile lojistik eğitimin mantıksal çerçevesini sağlamaya yönelik bu ilk çalışmada, lojistik yükseköğretimi yönetmek için çeşitli mantıksal aşamalar arasındaki ilişkiler açıklanmış ve bunun dünya çapındaki lojistik eğitim yönetimi için genel bir model bulmada yol gösterici olacağı iddia edilmiştir. Daud ve Ahmad (2011), Malezya lojistik yöneticilerinden lisans lojistik programlarında lojistik eğitim ihtiyaçları ile ilgili bakış açısı sağlamak amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan bir anket çalışması yapmıştır. Analitik düşünme, yaratıcılık, açık fikirlilik, pozitif düşünce lojistik öğrencilerinin lojistik programlarından kazanmaları için gerekli gördükleri beceriler olarak gruplandırılmıştır. Öğrencilerin staj yaparak sektör deneyimi kazanmalarının gelecekte daha yetkin lojistikçiler olmalarına imkân sağladığını düşündükleri, sektör tecrübesiyle kazanılan eğitimin de iş hayatında pozitif yönde katkısının olacağı vurgulanmıştır.

Ozment ve Keller (2011) lojistik ve tedarik zinciri programlarının mevcut durumunu gözden geçirmiş, eksikliklerin nedenlerini tartışmış ve eksikliklerin giderilebilmesi için çözüm önerilerinde bulunmuşlardır. Yazarlara göre lojistik eğitim, endüstrinin ihtiyaçlarının gerisinde kalmış, Amerikan üniversiteleri, tedarik zinciri yönetimini de kapsayacak şekilde genişledikleri halde, Lojistik ve SCM disiplinlerinin, küresel rekabet ortamında Amerikan işletmelerinin ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli sayıda mezun sunmadığını belirtmişlerdir. Federal hükümetin, lojistik ve tedarik zinciri eğitimi geliştirmek için ulusal bir merkez kurmasını ve kurulacak bu merkezin de profesyonel bir yönetici tarafından yönetilmesi, ayrıca merkezin lojistik ve tedarik zinciri eğitimi destekleyebilmesi için de ulusal bir kaynak oluşturulması ve finanse edilmesi gerekliliği belirtilmiştir.

Lander (2016) İngiltere'de yaptığı çalışmasıyla eğitimde hizmet geliştirme olgusunu ve lojistik ve tedarik zinciri eğitiminin zorluklarının belirlenmesi amacıyla sektör temsilcileriyle bir uygulama yapmıştır. Elde edilen sonuçlara göre İngiltere'deki lojistik eğitiminin yeterlilik düzeyinin iyileştirilebileceği, bunun için de sektörün ihtiyaçlarına göre hazırlanmış yeni bir eğitim programının geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Lojistik eğitim programlarında pratik uygulamaların, lojistik eğitim ve öğretiminde üniversite-sanayi iş birliğinin teşvik edilmesiyle bilgi alışverişinin artırılmasının önemi vurgulanmıştır.

Lojistik programlarında lisansüstü eğitim ile ilgili ise Bali vd., (2016) bir çalışma yapmışlardır. Türkiye'deki lisansüstü programlar, öğretim elemanı sayıları, öğretim

üyelerinin akademik eğitim alanları ve verilen ders programlarının içeriği gibi özellikler açısından incelenmiştir. Vakıf üniversitelerinde lisansüstü eğitim programlarının devlet üniversitelerine göre daha yoğun olduğu, programların çoğunluğunun tedarik zinciri ve lojistik yönetimi ile uluslararası ticaret ve lojistik alanlarında toplandığı, lisansüstü programları yürüten bölümler arasında işletme bölümünün ilk sırada yer aldığı, eğitim türü açısından ise genelde örgün eğitim verildiği belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının akademik eğitimlerinin işletme, endüstri mühendisliği, iktisat ve diğer mühendislik alanlarında yoğunlaştığı, programlarda verilen derslerin özellikle depo yönetimi, pazarlama, hukuk ve ulaştırma ağırlıklı olarak verildiği; tedarik, bakım yönetimi, envanter ve stok yönetimi, afet lojistiği, tehlikeli madde lojistiği, kontrat yönetimi, elektronik tedarik ve elektronik sözleşme gibi derslerin ise eksik olduğu belirlenmiştir.

Pek çok farklı bilim alanında bu alanlarda eğitim gören öğrencilerin eğitimden beklentilerine ve sektördeki kariyer hedeflerine yönelik araştırmalar yapılmış olup, lojistik eğitimiyle ilgili sınırlı çalışmaya rastlanmıştır. Yapılmış olan bu çalışmaların da çoğunlukla durum tespitine ya da sektör beklentilerine ve müfredatların bu beklentilere uyumuna yönelik olduğu gözlemlenmiştir. Bu çalışmalardan özellikle Türkiye’de gerçekleştirilenlerin ise çoğunlukla meslek yüksekokullarında verilen lojistik eğitimi üzerine odaklandığı görülmüştür. Buradan hareketle çalışmanın kapsamını Türkiye’de lisans düzeyinde lojistik eğitimi veren üniversitelerin öğrencileri oluşturmaktadır.

3.ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

3.1.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışmanın amacı Türkiye’de lojistik alanında lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin, lojistik eğitimiyle ilgili beklentilerini ve lojistik sektörü ile ilgili düşüncelerini belirlemektir. Çalışma sonucunda elde edilen bilgilerin lojistik ders planlarının oluşturulması ve gözden geçirilmesi aşamalarında planlayıcılara fayda sağlaması beklenmektedir. Diğer yandan, öğrencilerin beklentilerinin karşılanmasının hem başarılarını hem de doyum düzeylerini artırdığı bilindiğinden (Şahin vd., 2011, s. 433), çalışma ile ulaşılabilecek bilgilerle öğrenci beklentilerine yönelik lojistik eğitiminin gelecekte öğrencilerin eğitim ve iş yaşamını olumlu etkilemesi düşünülmektedir.

3.2. Araştırmanın Ana Kütlesi ve Örneklem Seçimi

2017 ÖSYS Lisans Tercih Kılavuzuna göre Türkiye’de fakültelerde “*Lojistik Yönetimi*”, “*Uluslararası Lojistik ve Taşımacılık*”, “*Uluslararası Ticaret ve Lojistik Yönetimi*”, “*Uluslararası Lojistik Yönetimi*”, “*Uluslararası Ticaret ve Lojistik*” gibi farklı isimlerle toplam 42 üniversitede lisans düzeyinde lojistik eğitimi verilmektedir (www.osym.gov.tr). Veri toplamada yüzyüze anket yönteminin benimsenmesinin yol açtığı zaman ve maliyet kısıtı nedeniyle kolayda örnekleme yöntemiyle Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hitit Üniversitesi ve Sivas Cumhuriyet Üniversitesi olmak üzere 6 üniversitenin lojistik bölümlerinde lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilere ulaşılmıştır. 708 olan örneklem sayısı yüksek tutularak oluşabilecek hata düzeyi azaltılmaya çalışılmıştır. Araştırma ile elde edilen bilgilerin tanımlayıcı ve başlangıç düzeyinde faydalı olması beklenmektedir.

3.3.Veri Toplama Yöntemi ve Aracı

Araştırma verisi Türkiye’deki farklı üniversitelerin lojistik bölümlerinde lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerden standart bir anket formu aracılığıyla yüz yüze toplanmıştır. Anketin geliştirilmesi aşamasında yapılan literatür incelemesinde lojistik eğitiminden beklentiler ve sektörle ilgili düşüncelerinin belirlenmesinde özellikle lisans

düzeyinde eğitim gören öğrencilere yönelik sınırlı sayıda çalışma bulunduğu görülmüştür. Bu nedenle genel olarak eğitim alanlarında, alınan eğitimle veya sonrasında çalışılması planlanan sektörle ilgili öğrenci görüş ve beklentilerinin incelendiği farklı kaynaklardan (Naralan ve Kaleli, 2012; Aymankuy ve Aymankuy, 2013; Şahin vd., 2011; Gençtürk vd., 2008; Akoğlu vd., 2017; Tunç vd., 2017; Üzümcü vd., 2015) faydalanılmış, bu çalışmalarda kullanılan ölçekler lojistik eğitime uyarlanmıştır. Hazırlanan ankette yer alan ifadelerin anlaşılabilirliği ile ilgili görüş almak için seçilen 20 öğrenci ile ön test yapılmıştır. Ön test sırasında kolayda örnekleme yöntemi benimsenmiştir. Bu doğrultuda gerekli değişiklikler yapılarak anket formuna son şekli verilmiş ve anket uygulanmıştır.

Anket formunda demografik faktörlerin, lojistik bölümünü tercih etmeye yönelik beklentilerin ve lojistik sektörüyle ilgili düşüncelerin belirlenmesine yönelik ifadeler yer verilmiştir. Bahsedilen bölümlerdeki ifadelerin derecelendirilmesinde 5’li Likert kullanılmıştır. Gönüllülük esasına göre ankete katılan öğrencilerin ilgili ifadeleri “1=kesinlikle katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum” aralığında değerlendirmeleri istenmiştir.

3.4.Araştırmanın Hipotezleri

Çalışma Türkiye’de lojistik alanında lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin, lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri ve lojistik sektörüyle ilgili düşüncelerini belirlemek amacıyla taşımaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin, lojistik eğitimiyle ilgili beklentilerinin ve lojistik sektörüyle ilgili düşüncelerinin sosyo-demografik özellikleri açısından ve öğrencilerin staj durumları açısından farklılık gösterip göstermediğini belirlemek çalışmanın diğer amaçlarıdır. Çalışma amaçlarına yönelik aşağıda belirtilen hipotezler oluşturulmuştur.

H1: Öğrencilerin sosyo–demografik özellikleri açısından lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri arasında farklılık vardır.

H2: Öğrencilerin sosyo–demografik özellikleri açısından lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri arasında farklılık vardır.

H3: Öğrencilerin staj durumları açısından lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri arasında farklılık vardır.

H4: Öğrencilerin staj durumları açısından lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri arasında farklılık vardır.

4.ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde öncelikle araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri verilmiştir. Diğer taraftan araştırma amaçlarına ulaşmayı sağlayacak hipotezlerin test edilmesi için çeşitli istatistiksel analizlerden yararlanılmıştır. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri ve lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri arasındaki farklılık fark analizleri ile test edilmiştir. Öğrencilerin staj durumlarıyla lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri ve lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri arasındaki farklılık bağımsız örneklem t-testiyle analiz edilmiştir.

4.1.Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik, bir ölçekte yer alan soruların ölçülmek istenen konuyu ölçebilme durumu ve ölçekte yer alan ifadelerin birbirleri ile olan tutarlılığını ifade eder (Kalaycı, 2010, s. 403). Bu doğrultuda çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliğini belirlemek için Cronbach Alpha değerlerine bakılmış, öğrencilerin lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri ölçeğinin Cronbach Alpha değeri 0,793 olarak, lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri belirlemeye yönelik ölçeğin

Cronbach Alpha değeri ise 0,772 olarak hesaplanmıştır. Buna göre çalışmada yer alan ölçeklerin güvenilir olduğu söylenebilir.

4.2.Katılımcılar Hakkında Genel Bilgiler

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik faktörlerine ait detaylı bilgiler Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre ankete katılan öğrencilerin yaklaşık olarak %46’sı kadın, %54’ü de erkeklerden oluşmaktadır. Cinsiyet açısından bakıldığında katılımcıların dengeli bir dağılıma sahip olduğu söylenebilir. Sınıf düzeyleri açısından incelendiğinde 2. ve 3. sınıflar ağırlıklı bir dağılım olduğu görülmektedir. 2. sınıflar %32,3; 3. sınıflar %29,2; 1.sınıflar yaklaşık olarak %25; 4. sınıflar %13,1 oranında katılım sağlamıştır. Öğrencilerin %85 gibi büyük bir çoğunluğunun staj yapmadığı görülmektedir. Sınıf düzeyleri dikkate alındığında ve stajların genellikle 3.sınıf yaz döneminde yapılması nedeniyle staj durumuyla ilgili sonuç beklenen doğrultudadır. Öğrencilerin %40’ı Anadolu liselerinden, yaklaşık olarak %23’ü de düz liselerden mezun olmuştur. Lojistik alanında liseden mezunların oranı ise %2,8 gibi çok düşük bir oranda kalmıştır. Aylık gelir düzeyine göre öğrencilerin %45’i 500 TL ve altı, yaklaşık olarak da %40’ı 501 TL- 1.000 TL aralığında gelire sahiptir. 2.000 TL ve üzerinde gelir düzeyine sahip öğrencilerin oranı ise %2,4 gibi çok düşük bir orandadır.

Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin eğitim aldıkları üniversiteler sıralamasında ilk üç sırada Cumhuriyet Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi yer almaktadır. %32,9 Cumhuriyet Üniversitesi, %24,7 Necmettin Erbakan Üniversitesi, %17,7 Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, %11 Akdeniz Üniversitesi, %10 Ondokuz Mayıs Üniversitesi %3,7 Hitit Üniversitesi olarak bir dağılım görülmektedir. Öğrencilerin yaşadığı bölgelere bakıldığında ise kayıtlı oldukları üniversitelerin yer aldığı bölgelerle paralel bir dağılım görülmektedir. Öğrencilerin %26,4’lük kısmının İç Anadolu Bölgesinde yoğun olarak yaşadığı görülmektedir. Bu doğrultuda eğitim aldıkları ilk üç üniversitenin de İç Anadolu Bölgesi’nde yer alması şaşırtıcı olmamıştır. Marmara, Karadeniz ve Akdeniz Bölgelerinde de yaşayan öğrenci oranları birbirine çok yakın çıkmıştır. Karadeniz Bölgesi %19,1, Akdeniz Bölgesi %18,1 ve Marmara Bölgesi ise yaklaşık olarak %18 oranında bir dağılım göstermiştir. En az oranda yaşanan bölge ise %3 ile Doğu Anadolu Bölgesi olmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Demografik Faktörler	Katılımcı Sayısı	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kadın	323	45,6
Erkek	385	54,4
<i>Toplam</i>	708	100
Sınıf Düzeyi		
1.Sınıf	174	24,6
2.Sınıf	229	32,3
3.Sınıf	207	29,2
4.Sınıf	93	13,1
Uzatma Durumu	5	7
<i>Toplam</i>	708	100

Lise Türü		
Fen Lisesi	4	0,6
Sosyal Bilimler Lisesi	2	0,3
Anadolu Lisesi	283	40
Özel Okul/Kolej	26	3,7
Düz Lise	164	23,2
Lojistik Meslek Lisesi	20	2,8
Endüstri Meslek Lisesi	41	5,8
Ticaret Meslek Lisesi	64	9,0
Kız Meslek Lisesi	31	4,4
Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	5	0,7
Sağlık Meslek Lisesi	2	0,3
İmam Hatip Lisesi	31	4,4
Diğer	35	4,9
Toplam	708	100
Aylık Gelir Düzeyi		
500 TL ve Altı	315	44,5
501 TL - 1.000 TL	284	40,1
1.001 TL - 1.500 TL	72	10,2
1.501 TL -2.000 TL	20	2,8
2.000 TL ve Üzeri	17	2,4
Toplam	708	100
Okunan Üniversitenin Adı		
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	125	17,7
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	71	10
Akdeniz Üniversitesi	78	11
Necmettin Erbakan Üniversitesi	175	24,7
Hitit Üniversitesi	26	3,7
Cumhuriyet Üniversitesi	233	32,9
Toplam	708	100
Yaşanılan İlin Bulunduğu Bölge		
İç Anadolu Bölgesi	187	26,4
Ege Bölgesi	63	8,9
Marmara Bölgesi	127	17,9
Karadeniz Bölgesi	135	19,1
Akdeniz Bölgesi	128	18,1
Doğu Anadolu Bölgesi	21	3
Güney Doğu Anadolu Bölgesi	47	6,6
Toplam	708	100

<i>Staj Durumu</i>		
Yapanlar	106	15
Yapmayanlar	602	85
<i>Toplam</i>	708	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin lojistik bölümü ve sektörde çalışma düşünceleri Tablo 2’de görülmektedir. Tablo 2’deki genel ifadelerle ilgili sonuçlara bakıldığında, lojistik bölümünü tercih etmeyle ilgili çevreden alınan olumlu tepkinin %83,3 ile oldukça yüksek çıkması Türkiye’de lojistik sektörüne genel bakışın olumlu olduğunu ve artan ilgiyi göstermektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin sektörde çalışma istekliliği de bu düşünceye paralel olarak %91,7 şeklinde yüksek çıkmıştır.

Tablo 2. Bölüm Tercihi ve Sektörde Çalışma Düşüncesi

<i>Lojistik bölümünü tercih etmeyle ilgili çevreden alınan olumlu tepki</i>		
Evet	590	83,3
Hayır	118	16,7
<i>Toplam</i>	708	100
<i>Mezun olduktan sonra sektörde çalışma düşüncesi</i>		
Evet	649	91,7
Hayır	59	8,3
<i>Toplam</i>	708	100

4.3.Hipotezlerin Test Edilmesi

Lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin, lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri ve lojistik sektörüyle ilgili düşüncelerine yönelik oluşturulan hipotezler bağımsız örneklem t-testi ile sınanmıştır.

H1. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri açısından lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri arasında farklılık vardır.

H1 hipotezini test etmek için ölçekteki ifadelerle katılım düzeyleri ile öğrencilerin cinsiyetleri açısından aralarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmıştır. İki bağımsız örneklem t-testi sonucunda; öğrencilerin cinsiyetleri ile lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri arasında aşağıda Tablo 3’te verildiği gibi istatistikî açıdan anlamlı bir farklılık oluşmamıştır.

Tablo 3. Cinsiyet Açısından Öğrencilerin Lojistik Eğitimiyle İlgili Beklentileri Arasındaki Farklılık

Lojistik Eğitimiyle İlgili Beklentiler	T	P	Art. Ort.	
			Kadın	Erkek
Lojistik bölümünden mezun olmak iş bulmamı kolaylaştıracaktır.	0,093	0,926	3,56	3,55
Lojistik bölümünden mezun olanlar için iş imkânları diğer bölüm mezunlarından daha fazladır.	1,183	0,237	3,40	3,31
Lojistik bölümü eğitiminde iş hayatında kullanılacak faydalı ve uygulamaya dair bilgiler öğretilir.	0,404	0,686	3,52	3,48
Lojistik bölümünde eğitim almak lojistik sektörde iyi bir pozisyonda görev yapmaya imkân verir.	1,472	0,141	3,81	3,70
Lojistik bölümünde, lojistik sektörünü ve iş hayatını tanıyacak panel, konferans gibi etkinlikler düzenlenir.	0,923	0,356	3,73	3,65
Lojistik bölümünde iletişim ve organizasyon açısından gelişimime katkı sağlayacak uygun öğrenci kulüpleri bulunur.	0,397	0,691	3,22	3,18
Özellikle lojistik sektörde çalışmak için lisans düzeyinde lojistik eğitimi almak gereklidir.	1,666	0,096	3,72	3,54
Lojistik sektörde çalışmak için lojistik eğitimim sırasında yabancı dil öğrenmek önemlidir.	0,420	0,674	4,69	4,67

H2. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri açısından lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri arasında farklılık vardır.

H2 hipotezini test edebilmek amacıyla ölçekteki ifadelerle katılım düzeyleri ile öğrencilerin cinsiyetleri açısından aralarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmıştır. Tablo 4'te sunulan iki bağımsız örneklem t-testi sonucunda; öğrencilerin cinsiyeti açısından lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri arasında "Lojistik sektörde sosyal güvence imkânları yeterlidir" ifadesinde istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. Cinsiyet Açısından Öğrencilerin Lojistik Sektörüyle İlgili Düşünceleri Arasındaki Farklılık

Lojistik Sektörüyle İlgili Düşünceler	T	P	Art. Ort.	
			Kadın	Erkek
Lojistik toplumda önemli ve itibarlı bir sektör olarak görülmektedir.	1,163	0,245	3,56	3,47
Lojistik sektörde çalışma saatleri düzenlidir.	0,628	0,530	2,86	2,81
Lojistik sektörde sosyal güvence imkânları yeterlidir.	-2,761	0,006	3,31	3,50
Lojistik sektörde prim vb. ek ücretler yeterli ve tatminkârdır.	-0,837	0,403	3,22	3,28
Lojistik sektöründeki fiziksel çalışma koşulları genellikle iyidir.	-0,659	0,510	3,25	3,29
Lojistik sektörü uzun yıllar çalışmak için uygun bir sektördür.	-1,355	0,176	3,81	3,91
Lojistik sektörde her gün yeni şeyler öğrenebilirim.	1,438	0,151	4,00	3,89
Lojistik sektörde gelecekte yeni iş sahaları açılacağını düşünüyorum.	0,579	0,563	4,23	4,19

H3. Öğrencilerin staj durumları açısından lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri arasında farklılık vardır.

H3 hipotezini test edebilmek amacıyla ölçekteki ifadelere katılım düzeyleri ile öğrencilerin staj durumları açısından aralarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yine iki bağımsız örneklem t-testi ile bakılmıştır. Buna göre öğrencilerin staj durumları açısından “Lojistik bölümünde eğitim almak lojistik sektöründe iyi bir pozisyonda görev yapmaya imkân verir” ifadesi itibariyle istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur (Tablo 5).

Tablo 5. Staj Durumu Açısından Öğrencilerin Lojistik Eğitimiyle İlgili Beklentiler Arasındaki Farklılık

Lojistik Bölümünü Tercih Etmeye Yönelik Beklentiler	t	P	Art. Ort.	
			Yapanlar	Yapmayanlar
Lojistik bölümden mezun olmak iş bulmamı kolaylaştıracaktır.	1,358	0,175	3,67	3,53
Lojistik bölümden mezun olanlar için iş imkânları diğer bölüm mezunlarından daha fazladır.	1,218	0,224	3,46	3,33
Lojistik bölümü eğitiminde iş hayatında kullanılacak faydalı ve uygulamaya dair bilgiler öğretilir.	-0,333	0,739	3,47	3,50
Lojistik bölümünde eğitim almak lojistik sektöründe iyi bir pozisyonda görev yapmaya imkân verir.	-1,972	0,049	3,57	3,78
Lojistik bölümünde, lojistik sektörünü ve iş hayatını tanıyacak panel, konferans gibi etkinlikler düzenlenir.	0,061	0,951	3,69	3,69
Lojistik bölümünde iletişim ve organizasyon açısından gelişimime katkı sağlayacak uygun öğrenci kulüpleri bulunur.	0,919	0,359	3,30	3,18
Özellikle lojistik sektöründe çalışmak için lisans düzeyinde lojistik eğitimi almak gereklidir.	0,429	0,668	3,68	3,63
Lojistik sektöründe çalışmak için lojistik eğitimim sırasında yabancı dil öğrenmek önemlidir.	-0,418	0,676	4,65	4,68

H4. Öğrencilerin staj durumları açısından lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri arasında farklılık vardır.

H4 hipotezini test edebilmek amacıyla ölçekteki ifadelere katılım düzeyleri ile öğrencilerin staj durumları açısından aralarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığına yönelik yapılan iki bağımsız örneklem t-testi sonucunda; öğrencilerin staj durumları ile “Lojistik sektöründe sosyal güvence imkânları yeterlidir” ve “Lojistik sektörü uzun yıllar çalışmak için uygun bir sektördür” ifadeleri itibariyle istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (Tablo 6).

Tablo 6. Staj Durumu Açısından Öğrencilerin Lojistik Sektörüyle İlgili Düşünceleri Arasındaki Farklılık

Lojistik Sektörüyle İlgili Düşünceler	t	P	Art. Ort.	
			Yapanlar	Yapmayanlar
Lojistik toplumda önemli ve itibarlı bir sektör olarak görülmektedir.	0,625	0,532	3,57	3,50
Lojistik sektörde çalışma saatleri düzenlidir.	-0,675	0,500	2,77	2,85
Lojistik sektörde sosyal güvence imkânları yeterlidir.	-2,173	0,030	3,24	3,45
Lojistik sektörde prim vb. ek ücretler yeterli ve tatminkârdır.	-1,494	0,136	3,13	3,28
Lojistik sektördeki fiziksel çalışma koşulları genellikle iyidir.	-0,138	0,890	3,26	3,27
Lojistik sektörü uzun yıllar çalışmak için uygun bir sektördür.	2,063	0,039	4,04	3,83
Lojistik sektörde her gün yeni şeyler öğrenebilirim.	1,867	0,062	4,11	3,91
Lojistik sektörde gelecekte yeni iş sahaları açılacağını düşünüyorum.	1,134	0,257	4,31	4,19

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin sanayi ve hizmet sektörlerindeki öncelikli sorunlarından biri de nitelikli iş gücü eksikliğidir. Bu sorun lojistik sektörü için de geçerlidir. Sektördeki verimlilik ve kalite düzeylerinin artışı ve katma değerli ürünlerin üretimi nitelikli iş gücünün istihdamı ile artmaktadır. Nitelikli iş gücünün oluşturulmasında da üniversitelere önemli rol düşmektedir. Üniversitelerde verilen lojistik eğitimi hem sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak hem de öğrencilerin beklentilerine cevap verecek şekilde planlanmalıdır.

Bu kapsamda yapılan çalışmanın analiz sonuçlarına göre öğrencilerin sektörden beklentilerinin yüksek olduğu ve sektörün geleceğiyle ilgili umutlu oldukları, gelecekte sektörde yeni iş alanlarının açılacağını düşündükleri ve lojistik sektörünü uzun soluklu çalışılacak bir sektör olarak düşündükleri söylenebilir. Araştırmaya katılan öğrenciler kişisel gelişimlerini desteklemek için yabancı dil öğrenimini ve düzenlenen panel, konferans gibi etkinlikleri önemsemekte ve bu doğrultuda aldıkları lojistik eğitiminin de sektörde iyi bir pozisyonda görev yapabilmelerine imkân sağlayacağı düşüncesindedirler. Ancak aldıkları lojistik eğitiminde uygulamaya dönük daha yoğun bilgilerin verilmesi yönünde isteklerinin olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin cinsiyetleri ile “lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri” arasında istatistiki açıdan fark bağımsız örneklem t-testi ile ölçülmüş ve istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık oluşmamıştır. Buradan hareketle kadın ve erkek öğrencilerin benzer beklentilerle bölümü tercih ettikleri söylenebilir. Öğrencilerin cinsiyetleri ile “lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri” arasında istatistiki açıdan farklılıkla ilgili t-testi sonucunda; “Lojistik sektörde sosyal güvence imkânları yeterlidir” ifadesi itibariyle istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kadın ve erkeklerin verdiği cevapların ortalamasına bakıldığında “Lojistik sektörde sosyal güvence imkânları yeterlidir” ifadesini erkeklerin daha yüksek ortalama ile cevapladığı görülmüştür.

Ayrıca öğrencilerin staj durumları ile “Lojistik eğitimiyle ilgili beklentileri” arasında “Lojistik bölümünde eğitim almak lojistik sektöründe iyi bir pozisyonda görev yapmaya imkân verir” ifadesi itibariyle fark bulunmuştur. Staj yapan öğrencilerin “Lojistik bölümünde eğitim almak lojistik sektöründe iyi bir pozisyonda görev yapmaya imkân verir” ifadesine verdikleri cevapların ortalaması yapmayanlara göre daha düşüktür. Bu durum staj yapan öğrencilerin aldıkları teorik eğitimi staj sürecinde uygulamaya aktarmakta zorlandıkları ile açıklanabilir. Yine öğrencilerin staj yapıp yapmamalarının “Lojistik sektörüyle ilgili düşünceleri” arasındaki fark incelendiğinde “Lojistik sektöründe sosyal güvence imkânları yeterlidir” ve “Lojistik sektörü uzun yıllar çalışmak için uygun bir sektördür” ifadeleri itibariyle istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. “Lojistik sektöründe sosyal güvence imkânları yeterlidir” ifadesine staj yaparak sektörün koşullarını gözlemleyen öğrencilerin daha düşük ortalama ile cevap verdikleri ve dolayısıyla sosyal güvence imkanlarını daha az yeterli gördükleri söylenebilir. Diğer yandan, staj yapan öğrenciler lojistik sektörünü uzun yıllar çalışmak için uygun bir sektör olarak görmektedir.

Araştırmanın zaman ve maliyet kısıtları nedeniyle Türkiye’deki üniversitelerde lojistik eğitimi veren bölümlerdeki tüm öğrencilere ulaşamadığından elde edilen bilgilerle ilgili genellemelere gitmek mümkün değildir. Dolayısıyla, gelecek çalışmalarda daha geniş kapsamlı veri toplanarak ve ileri düzey istatistiksel analizlerle daha nitelikli bilgiye ulaşmak mümkün olacaktır. Ayrıca, sektörün ihtiyaçlarının ve mevcut eğitim ile bu ihtiyaçların ne ölçüde karşılandığına dair ampirik çalışmaların planlanması hem sektörün gelişimine hem de alandaki eğitim içeriklerinin geliştirilmesine büyük katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Altuğ, C. T. (2013). *Lojistik ve Tedarik Zinciri Yönetiminde Ara Elemanların Eğitimi*. II. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi 16-18 Mayıs Aksaray, 210-215.
- Akandere, G. (2016). *Lojistik Sektörü Açısından Meslek Yüksekokullarının Önemi ve Öğrencilerin Lojistik Sektörüne Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi*. Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 19, 41.Yıl Özel Sayısı, 130-141.
- Akkoca, C. ve Hazır, K. (2013). *Analysis of Logistics Programs in Turkish Universities*. XI. International Logistics& Supply Chain Congress, 07-09 November 2013, Kayseri.
- Akoğlu, A., Cansızoğlu S., Orhan N. ve Özdemir Z. (2017). *Gastronomi ve Mutfak Sanatları Eğitimi Alan Öğrencilerin Sektörde Çalışmaya Yönelik Bakış Açuları*. Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 5 (2), 146-159.
- Aymankuy, Y. ve Aymankuy, Ş. (2013). *Turizm İşletmeciliği Eğitimi Alan Öğrencilerin Turizm Sektöründeki İstihdamla İlgili Görüşleri ve Sektördeki Kariyer Beklentileri* Balıkesir Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği. Akademik Bakış Dergisi, 35 Mart-Nisan, 1-21.
- Babacan, M. (2003). *Lojistik Sektörünün Ülkemizdeki Gelişimi ve Rekabet Vizyonu*. *Ege Academic Review*, 3(1), 8-15.
- Bali, Ö., Enisoğlu, İ., ve Sezer, F. (2016). *Türkiye’de Lisansüstü Lojistik Eğitiminin İçerik Analizi*. Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 2(1), 21-36.
- Baki, B., Tanyaş, M. and Özkök, M. (2004). The Logistics Education In The Universities of Turkey. *Munich Personal RePEc Archive*, Paper No. 10617, Posted 19, 1-11.

- Bozyiğit, S. (2016). *Türkiye'deki Lojistikle İlgili Lisans Bölümlerinin Ders Programları Üzerine Bir İnceleme*. Journal of Yaşar University, 11(42), 133-149
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 32, 470-483.
- Cecil, A., Fu, Y.Y. and Jones, B. (2010). *Monitoring Student Success: A Systemic Model for Hospitality And Tourism Educators*. International CHRIE Conference-Refereed Track. 10, 1-10.
- Chun, Y. and Wu, J. (2007). Contemporary Logistics Education: An International Perspective. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, 37(7), 504-528.
- Çalışkan, A. ve Öztürkoğlu, Y. (2014). *Türkiye'de Lojistik Eğitiminde Temel Eğilimler*. III. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi Bildiriler Kitabı, 147-153.
- Çekerol, G. S. (2020). *Senior Executives Opinions regarding Educational Competencies of University Graduate Young Labor Force: Logistics Education Case*. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 8(3) , 796-813.
- Daud, D. (2012). Logistics Educational Needs of Malaysia: A Conceptual Study. *Academic Research International*, 3(3), November 2012, 336-344.
- Daud, D. and Ahmad, H. (2011). A Qualitative Study on Logistics Educational Needs in Malaysian Higher Education Institutions: A Perspective from Logistics Practitioners. *International Journal of Human Resource Studies*, 1(1), 52-63.
- Dündar, A. O., Üçler Y. T. ve Başaran Alagöz, S. (2019). *Lojistik Öğrencilerinin İş Başı Eğitiminden Tatmin Düzeylerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Necmettin Erbakan Üniversitesi Örneği*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 22(2), 675-686.
- Emanet H., ve Kaynak R., (2014). *Üniversitelerin Lojistik Programlarında Verilecek Eğitim Müfredatının Bileşenlerine İlişkin Bir Araştırma*. III. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi, 15-17 Mayıs 2014, Trabzon.
- Erkan, B. (2014). *Türkiye'de Lojistik Sektörü ve Rekabet Gücü*. Assam Uluslararası Hakemli Dergi, 1(1), 44-65.
- Gençtürk, M., Demir Y. ve Çarıkçı O. (2008). *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe-Finans Eğitimine Bakış Açuları ve Farkındalıkları Üzerine Bir Uygulama*. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 13(1), 209-228.
- Gümüş, S. (2013). *Lojistik Sektörünün Türk Ekonomisine Katkıları ve Bir Araştırma*. Business & Management Studies: An International Journal, 1(3), 302-324.
- Hocaoğlu, S., Güner, S. ve Coşkun, E. (2013). *Assessment of Logistics and Supply Chain Management Education in Turkish Universities and Comparison of Content with Some US Universities*. XI. International Logistics & Supply Chain Congress, 07-09 November 2013, Kayseri.
- Hocaoğlu, S., Güner S. ve Coşkun E. (2016). *Sektörün Lojistik Eğitimi Veren Üniversitelerden Beklentilerinin Tespit Edilmesine Yönelik Bir Çalışma*. 7. Uluslararası Balkanlarda Sosyal Bilimler Kongresi Romanya, 775-785.

- Işıkhan F. (2011). *İntermodal Taşımacılık ve Lojistik Köylerin AB ve Türkiye Uygulamaları*, Yüksek Lisans Tezi Trafik Planlaması Ve Uygulaması Anabilimdalı, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnce, M., Bozyiğit S. ve Çelenk, İ. (2016). *Lojistik Sektörünün Üniversitelerdeki Lojistik Eğitimini Değerlendirmesine Üzerine Nitel Bir Çalışma*. International Conference of Strategic Research in Social Science and Education, 16 Ekim 2016, 288-306.
- Kalaycı, Ş. (2010). *Spss Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Ankara: Dinamik Akademi Yayıncılık, 9. Baskı.
- Katlandur, S. (2007). *Mesleki Eğitimde Sanayi Okul İşbirliği ve Mesleki Yeterlilik Sisteminin Önemi*. III. Ulusal Meslek Yüksekokulları Müdürleri Toplantısı, 8-9 Kasım 2007 Adana, 55-57.
- Keskin, M. H. ve Çavuşoğlu, D. (2012). *Lojistik Meslek Yüksekokullarının Türkiye'nin Lojistik Eğitim Sorununun Çözümüne Katkısının Tespiti ve Olası Çözüm Önerileri*. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi 10-12 Mayıs Konya, 509-517.
- Korukoğlu, A. (2003). *Üniversite Öğrencilerinin Eğitimden Beklentileri Ege Üniversitesi İ.İ.B.F. Örneği*. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(1). 79-89.
- Lander, R. (2016). Addressing the Challenges of Logistics And Supply Chain Education: A Case Study of Programme Development in the UK. *International Scientific Conference Business Logistics in Modern Management*, October 13, Osijek, Croatia, 39-50.
- Naim M., Lalwani C., Fortuin L., Schmidts T., Taylor J. and Aronsson H. (2000). A model for Logistics Systems Engineering Management Education in Europe. *European Journal of Engineering Education*, 25(1), 65-82.
- Naralan, A. ve Kaleli, S. S. (2012). *Üniversite Öğrencilerinin Üniversiteden Beklentileri ve Bölüm Memnuniyeti Araştırması: Atatürk Üniversitesi Örneği*. Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 4, 1-11.
- Nazik, E. ve Arslan, S. (2014). *Hemşirelik Mesleğinin Geleceği: Öğrencilerin Beklentileri*. Bozok Tıp Dergisi, 4(1), 33-40.
- Ozment, J. and Keller, S. B. (2011). The Future of Logistics Education. *Transportation Journal*, Vol. 50, No. 1 Winter 2011, 65-83.
- Özoğlu, B. ve Büyükkeklik, A. (2013). The Transportation and Logistics Sector in Turkish Economy: A Review about Growth Potential and Education Infrastructure. *The International Journal of Transport & Logistics*, 13, 1-10.
- Polat Dede, N.; Karasoy, E. N. ve Çam, B. (2018). *Türkiye'de Lojistik Eğitime Yönelik Bir Araştırma*. II. InTraders Uluslararası Ticaret Kongresi Kongre Kitabı, Hiperlink Yayınları, İstanbul.
- Richardson, S. (2008). Undergraduate Tourism and Hospitality Students Attitudes Toward a Career in the Industry: A Preliminary Investigation. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 8(1), 23- 46.
- Sayın, A. ve Küçük, Ü. (2020). *Lojistik Bölümünü Tercih Eden Öğrencilerin Lojistik Sektöründen Beklentileri: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Örneği*. OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 16(28) , 1342-1373.

- Soy, A., Temür, G., Bilgiç, İ. ve Şafak, İ. T. (2012). *Kalite Güvencesi Yönetimi Çerçevesinde Lojistik ve Dış Ticaret Eğitiminin Kalitesini Artırmaya Yönelik Çalışma Düzce Üniversitesi Kaynaşlı Meslek Yüksekokulu Örneği*. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi 10-12 Mayıs Konya, 65-70.
- Süğün, E. ve Kuleyin, B. (2018), *Lojistik Eğitimi Üzerine Yapılan Akademik Çalışmaların İçerik Analizi*. 7. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi, 3-5 Mayıs Bursa, 242-247.
- Şahin, H. ve Topal, B. (2018). *Türkiye’de Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Lojistik Bölümlerinin Genel Bir Değerlendirilmesi*. 7. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi, 3-5 Mayıs Bursa, 223-232.
- Şahin İ., Zoraloğlu Y. ve Fırat N. Ş. (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçları, Eğitsel Hedefleri, Üniversite Öğreniminden Beklentileri ve Memnuniyet Durumları*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 17(3), 429-452.
- Tanyaş, M., Özkan, M. ve Özkan, H. (2018). *Lojistik ve Denizcilik Bölümü Öğrencilerinin Eğitim Hizmetini Değerlendirmesi Üzerine Bir Araştırma*. 7. Ulusal Lojistik ve Tedarik Zinciri Kongresi, 3-5 Mayıs Bursa, 233-241.
- Terzi, N. ve Bölükbaş, Ö. (2016). *Türkiye’de Lojistik Sektörü ve Lojistik Köyler*. Press Academia, 206-228. DOI: 10. 17261
- Tong, J. (2011). *Managing Logistics Higher Education Using Logical Framework Analysis*. *International Journal of Innovation, Management and Technology*, 2(4), August, 309-314.
- Tunç H., Kırbaş H. ve Kaya M. (2017). *Lojistik Sektörünün Gelişiminde Eğitimin Rolü: Bir Beklenti Analizi*. 4. Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal ve Teknik Bilimler Kongresi Mehmet Akif Üniversitesi, 11-13 Mayıs Burdur, 347-354.
- Üzümcü T. P., Alyakut Ö. ve Günsel A. (2015). *Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin, Mesleğin Geleceğine İlişkin Bakış Açıları*. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18(33), 179-199.
- Yangınlar, G. (2019). *Lojistik Öğrencilerinin Akademik Motivasyonları İle Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl:18 (35), 273-293.
- Yılmaz, V., Aktaş, C. ve Arslan M. S. T. (2009). *Müşterilerin Kredi Kartına Olan Tutumlarının Çoklu Regresyon ve Faktör Analiziyle İncelenmesi*. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12(22), 127-139.
- Zeytinoğlu, E. (2012). *Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Motivasyonu ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma: Dumlupınar Üniversitesi Örneği*. Muhasebe ve Finansman Dergisi, Ocak sayısı, 103-116.
- UTIKAD 2019 Lojistik Sektörü Raporu;
http://www.tasimadunyasi.com/images/dosyalarim/UTIKAD_Lojistik_Sektoru_Raporu_2019.pdf, Erişim Tarihi, 01.07.2020